

**Kommissorium
for
det særlige udvalg vedrørende lighed i sundhed**

Udvalget er nedsat i henhold til §17, stk. 4 i den kommunale styrelseslov og § 19 i Region Midtjyllands styrelsesvedtægt og skal fungere i perioden 1. februar 2022 til 31. december 2025.

Udvalgets medlemmer

Udvalget består af ni regionsrådsmedlemmer.

Udvalgets formål

Af konstitueringsaftalen fremgår det, at partierne ønsker, at regionsrådet i løbet af første halvår 2022 formulerer en styrende politisk ambition, som skal sætte en retning for, hvor regionen skal bevæge sig hen i løbet af valgperioden. Den styrende politiske ambition skal bestå af et antal temaer med underliggende konkrete, operationelle og målbare målsætninger, som regionsrådet vil sætte særligt politisk fokus på.

Af konstitueringsaftalen fremgår videre, at et af de centrale temaer vil være lighed i sundhed i de kommende år. Til at understøtte regionsrådets arbejde med temaet er dette særlige udvalg nedsat, som i inddragende processer skal arbejde med at levere input til regionsrådet i forhold til, hvordan Region Midtjylland arbejder for mere lighed i sundhed, herunder børn og unges mentale trivsel. Alt efter indholdet af den styrende politiske ambition vil udvalget herudover kunne blive bedt om også at arbejde med andre temaer. Regionsrådet vil derfor kunne justere udvalgets kommissorium i løbet af valgperioden.

For både temaet om lighed i sundhed, men også for eventuelle andre temaer, skal udvalget indledningsvist beskrive og planlægge, hvordan det ønsker at arbejde med opgaven, herunder undersøge og afdække, hvori udfordringen består både nu og fremadrettet. Udvalget skal derefter gennem sit arbejde beskrive perspektiver og mulige modeller på både den korte, den mellemlange og den lange bane.

Udvalgets opgaver

Overordnet har udvalget til opgave at bidrage til, at sundheden løftes for en gruppe af borgere, hvor det etablerede sundhedsvæsen af forskellige grunde kommer til kort. Af sundheds- og hospitalsplanen fremgår det således, at regionsrådet har et ønske om et sundhedsvæsen med nærhed og regional balance, og som i højere grad tilpasser sig det enkelte menneske for derigennem at sikre mere lighed i sundhed. Lighed i sundhed, både socialt og geografisk, er samtidig en af visionerne i Sundhedsaftalen 2019-2023.

Af sundheds- og hospitalsplanen fremgår videre, at Region Midtjylland vil stå i spidsen for et sundhedsvæsen, der leverer sammenhængende og koordineret somatisk og psykiatrisk behandling og pleje af høj kvalitet, således at ulighed i sundhed ikke forstærkes i mødet med sundhedsvæsenet, men at man tværtimod tilpasser indsatsen til den enkelte og understøtter geografisk og social lighed i sundhed.

Børn og unges mentale sundhed har stor betydning for deres læring og udvikling, men samtidig ses, at et stigende antal børn og unge ikke trives i deres daglige liv. Mental sundhed hos børn og unge er et af indsatsområderne i Sundhedsaftalen 2019-2023.

Udvalgets opgave bliver at belyse og komme med forslag til, hvordan Region Midtjylland kan medvirke til at skabe målbare forbedringer af sundheden for konkrete grupper af borgere, som udvalget identificerer undervejs i forløbet. Udvalget skal indsamle viden og erfaringer, som man kan arbejde ud fra fremadrettet med henblik på varigt at understøtte og hjælpe disse grupper.

Udvalget skal således ikke kun beskæftige sig med, hvordan man kan tilpasse det eksisterende sundhedsvæsen til i højere grad at sikre lighed i sundhed, men også sætte fokus på og undersøge, hvordan, og med hvilke tilbud, man når ud til de borgere, hvor barriererne overfor sundhedsvæsenet er en udfordring. Her er det en vigtig opgave for udvalget at inddrage de aktører, der allerede arbejder med eller på anden vis er i kontakt med de borgere, og som kan medvirke til at skabe de nødvendige koblinger, herunder eksempelvis indgå i dialog med egne medarbejdere, civilsamfundet, almen praksis og kommuner. I forhold til sidstnævnte skal udvalget have en særlig opmærksomhed på relevante snitflader til den kommunale sektor blandt andet inden for det socialpsykiatriske område.

I forbindelse med budgetforliget for 2022 besluttede forligspartierne, at der skal nedsættes et udsætteråd i Region Midtjylland. Rådet skal give udsatte borgere et talerør og samtidig sikre, at viden om socialt udsatte borgeres særlige behov inddrages i politiske beslutninger og således medvirker til at skabe større lighed i sundhed og et sundhedsvæsen på patientens præmisser. Udvalget skal i sit arbejde indtænke udsætterådet og det arbejde, der kommer til at foregå her.

Derudover kan udvalget i sit arbejde tage udgangspunkt i den eksisterende viden på området, eksempelvis fra "Hvordan har du det?"-undersøgelsen samt det arbejde, der er lavet i regi af Danske Regioner og Alliancen mod ulighed i sundhed. Herudover kan udvalget hente inspiration i Sundhedsstyrelsens statusrapporter for social ulighed i sundhed i Danmark, som udsendes hvert 4. år.

Udvalget kan i sit arbejde sætte fokus på:

- Den sociale såvel som den geografiske ulighed i sundhed
- Strukturelle barrierer for lighed i sundhed, som eksempelvis organiseringen af sundhedsvæsenet, behandlingsforløb og knappe ressourcer
- Kulturelle og sociale barrierer for lighed i sundhed, der relaterer sig til spørgsmål om sociale interaktioner, borgerens forhold til det etablerede sundhedsvæsen, kommunikation og frygt for stigmatisering
- Determinanter for ulighed i sundhed
- Inddragelse af borgere og civilsamfund, herunder de aktører, der arbejder med sårbare borgere og socialt udsatte
- Sundhedsfremme og forebyggelse som værende vigtige redskaber til at sikre fysisk og psykisk velbefindende og til at understøtte lighed i sundhed
- Multisygdom, der har en særlig dimension i forhold til ulighed i sundhed

Udvalgets arbejdsform

Udvalget udøver sin virksomhed i henhold til den af regionsrådet vedtagne forretningsorden for særlige udvalg.

Udvalget holder ca. 3 møder i løbet af foråret 2022 og planlægger selv antallet af møder for den efterfølgende periode, konkretiserer hvordan de vil arbejde med involvering samt udarbejder en plan for processen.

Udvalget skal således i løbet af første halvår 2022 tilegne sig viden på området, eventuelt gennem studiebesøg i relevante offentlige eller civile/private organisationer, myndigheder eller virksomheder. Det mere løsningsorienterede arbejde påbegyndes først i efteråret 2022, når arbejdet med at formulere den styrende politiske ambition er afsluttet, da udvalgets arbejde i høj grad hænger sammen med de prioriteringer og målsætninger, der formuleres her.

Indledningsvist er det udvalgets opgave at afdække og afgrænse, hvilke opgaver og målgrupper, der særligt skal prioriteres og fokuseres på i udvalgsarbejdet og herunder, hvordan der sikres inddragelse og relevant inspiration, da en væsentlig forudsætning for udvalgets arbejde er, at der arbejdes ud fra en involverende tilgang. Udvalget skal derfor invitere til en bred inddragelse af samarbejdsparter, herunder regionens egne medarbejdere, borgere, kommuner, almen praksis, civilsamfund m.fl.

Det er i forlængelse af ovenstående udvalgets opgave at komme med forslag til modeller, der inden for de områder, som udvalget har valgt at fokusere på, kan bidrage til en varig forøgelse af lighed i sundhed for de berørte borgere. Der skal være tale om modeller, som har et skaleringspotentiale. Udvalget skal i den sammenhæng overveje mulige finansieringskilder, herunder regionale og nationale midler samt evt. private fonde.

Udvalgets afrapportering og løbende dialog med regionsrådet

Udvalget undersøger og afdækker det pågældende tema og leverer løbende input til regionsrådet, f.eks. på temadagene, i form af forslag, analyser, anbefalinger og lignende.

En mere uddybende afrapportering kan præsenteres for relevante stående udvalg med henblik yderligere opfølgning, ligesom egentlige oplæg til beslutning forelægges regionsrådet gennem relevante stående udvalg.

Undervejs i opgaveløsningen skal det særlige udvalg endvidere indgå i dialog med de relevante stående udvalg om snitflader, arbejdsdeling, mv. Heri kan der blandt andet tages afsæt i, at de stående udvalg primært varetager de konkrete driftsrelaterede opgaver, mens det særlige udvalg har fokus på håndtering af de mere langsigtede og strategiske udfordringer.

Herudover skal udvalget i den sidste del af udvalgsperioden så vidt muligt følge op på status for implementering af de initiativer, der søsættes i første del af udvalgets virkeperiode.

Administrative deltagere

Relevante ledelsesrepræsentanter.

Der kan være yderligere ad hoc deltagelse fra administrationen, ligesom udvalget kan invitere andre personer til at deltage, både interne og eksterne, når det er relevant.

Sekretariatsbetjening

Udvalget sekretariatsbetjenes af Regionssekretariatet.